

Міністерство освіти і науки України
Вінницький національний технічний університет

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання практичних завдань з дисципліни
«Економіка і організація виробництва»
для студентів спеціальності 6.050502(6.050503,
6.050504)

Вінниця ВНТУ 2018

Міністерство освіти і науки України
Вінницький національний технічний університет

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання практичних завдань з дисципліни «Економіка і організація
виробництва»
для студентів спеціальності 6.050502(6.050503, 6.050504)

Затверджено Методичною радою Вінницького національного
технічного університету як методичні вказівки для студентів спеціальності
6.050502(6.050503, 6.050504). Протокол № _____ 2018 р.

Вінниця ВНТУ 2018

Методичні вказівки до виконання практичних завдань з дисципліни «Економіка і організація виробництва» для студентів спеціальності 6.050502(6.050503, 6.050504) /Уклад.: Л.П. Руда - Вінниця: ВНТУ, 2018. – 28с.

Рекомендовано до видання Методичною радою Вінницького національного технічного університету Міністерства освіти і науки України

В методичних вказівках розглянуто зміст дисципліни «Економіка і організація виробництва» для студентів денної форми навчання, перелік основних теоретичних питань, тем рефератів та доповідей, запропоновано тестові завдання та задачі, а також рекомендована література.

Укладачі: Лілія Петрівна Руда

Рецензенти: Н.П. Карачина, доктор економічних наук, професор
Л.М. Ткачук, кандидат економічних наук, доцент

ЗМІСТ

Вступ	5
Тема 1. Види підприємств, їх організаційно-правові форми.....	6
Тема 2. Капітал та виробничі форми підприємства.....	8
Тема 3. Організація виробництва і забезпечення якості продукції.....	11
Тема 4. Виробнича програма та виробнича потужність підприємства.....	14
Тема 5 Трудові ресурси підприємства.....	16
Тема 6. Витрати на виробництво та реалізацію продукції	19
Тема 7. Інноваційні та інвестиційні процеси на підприємстві	22
Тема 8. Фінансово-економічні результати та ефективність діяльності підприємства.....	25

Вступ

Метою курсу "Економіка і організація виробництва" є: забезпечення достатнього рівня теоретичних знань і практичних навичок у студентів, необхідних їм для подальшої самостійної діяльності; формування у майбутніх фахівців знань з основних розділів прикладної економіки; вмінь, спрямованих на отримання заздалегідь окреслених результатів господарювання шляхом оптимального використання трудових, матеріальних, фінансово-кредитних та інших ресурсів підприємства; практичних навичок у прийнятті господарсько-управлінських рішень в умовах ринкової економіки.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Економіка і організація виробництва» є

- окреслення цільових характеристик діяльності підприємства на ринку;
- формування програми виробництва продукції та її реалізації, ресурсного забезпечення виробничої програми;
- визначення складових ресурсного потенціалу підприємства та пошук шляхів його ефективного використання;
- визначення понять: поточні витрати підприємства; собівартість продукції; собівартість видів продукції; склад поточних витрат; вивчення методів та прийомів аналізу; планування витрат підприємства;
- визначення поняття механізму формування та використання доходів і прибутків підприємства від різних напрямів його діяльності (виробничої, комерційної, зовнішньоекономічної, фінансової, інвестиційної та ін.);
- оцінка ефективності господарської діяльності та пошук шляхів її підвищення;
- оцінка конкурентоспроможності підприємства та його продукції.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

– основні правові засади створення підприємства і бізнесової діяльності; основні поняття і категорії економіки. Організації виробництва, склад і джерела формування ресурсів підприємства; показники ефективності використання ресурсів, формування фінансово-економічних результатів діяльності підприємства тощо;

— ***вміти:***

вирішувати питання, пов'язані зі створенням підприємства і започаткуванням бізнесу; визначати потреби підприємства в ресурсах та знаходити джерела їх формування; аналізувати і розв'язувати проблемні ситуації; робити розрахунки та аналіз показників використання ресурсів підприємства; аналізувати і робити конкретні висновки по результатам фінансово-економічної діяльності підприємства.

Тема 1. Види підприємств, їх організаційно-правові форми

Питання для обговорення

1. Правові основи функціонування підприємств в Україні.
2. Порядок створення та реєстрації підприємств.
3. Класифікація підприємств.
4. Форми об'єднання підприємств, їх утворення, мета і функції.
5. Поняття та необхідність управління підприємством.
6. Вплив зовнішнього середовища на діяльність підприємства.

Ключові поняття і терміни

Підприємство, установчий договір, Господарський кодекс України, статут, приватне підприємство, державне підприємство, унітарне підприємство, організація, планування, контроль, асоціація, концерн,

Теми рефератів

1. Проблеми державного захисту малого бізнесу.
2. Вплив податкового законодавства на підприємницьку діяльність України.
3. Шляхи вдосконалення управління підприємством за сучасних умов господарювання.
4. Ринкове середовище господарювання підприємств.
5. Активізація підприємницької діяльності в Україні.
6. Тенденції та проблеми розвитку малих підприємств в Україні.

Літературні джерела

1. Господарський кодекс України. – Харків: Інформаційно-правовий центр «Ксилон», 2004. – С. 21 – 42.
2. Гринчуцький В.І. Економіка підприємства: навч. посіб. для студентів вузів / В.І.Гринчуцький, Е.Т.Карапетян, Б.В.Погрішук - К.: Центр учбової літератури, 2012. – С.35-78.
3. Бойчик І. М. Економіка підприємства: Навчальний посібник. – К.: Атіка, 2005. – С. 17 – 21.
4. Шваб Л. І. Економіка підприємства: Навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Каравела, 2004. – С.127-281

Тестові завдання

1. Первинною ланкою у структурі національної економіки є:
 - а) сукупність юридичних осіб;
 - б) підприємство;
 - в) сукупність індивідуумів.
2. Ринкові умови господарювання підприємства не передбачають:
 - а) конкуренцію;
 - б) централізоване планування;
 - в) наявність приватної власності;

- г) свободу підприємницького вибору.
3. Головне завдання підприємства полягає у:
- а) задоволенні потреб ринку з метою одержання прибутку;
 - б) ефективному використанні основних фондів і оборотних засобів;
 - в) підвищенні продуктивності праці й ефективному використанні системи мотивації праці;
 - г) підвищенні якості продукції, що випускається.
4. Основним документом, що регулює діяльність підприємства є:
- а) Господарський кодекс України;
 - б) статут;
 - в) ліцензія;
 - г) патент.
5. Підприємство набуває прав юридичної особи з дня:
- а) укладання і підписання установчих документів;
 - б) відкриття розрахункового рахунку в банку;
 - в) державної реєстрації.
6. Підприємство втрачає права юридичної особи і вважається ліквідованим з моменту:
- а) втрати власної печатки;
 - б) виключення з державного реєстру;
 - в) створення ліквідаційної комісії.
7. Колективний договір укладається:
- а) лише на державних підприємствах;
 - б) на всіх підприємствах;
 - в) на підприємствах, де частка держави у майні становить більше 50%;
 - г) на всіх промислових підприємствах.
8. Підприємство в ринковому механізмі характеризується:
- а) дією законів попиту і пропозиції;
 - б) рівновагою інтересів покупців та продавців;
 - в) дією економічних норм та нормативів;
 - г) економічною свободою людини.
9. Класична модель підприємства орієнтована на:
- а) оновлення економічної системи держави;
 - б) активне використання нових управлінських рішень для постійного зростання економічної та соціальної ефективності підприємства;
 - в) пошук зовнішніх додаткових джерел ресурсів;
 - г) максимально ефективно використання наявних ресурсів.

Тема 2. Капітал та виробничі фонди підприємства

Питання для обговорення

1. Поняття основних і оборотних фондів, їх склад.
2. Оцінка вартості основних фондів, зношування основних фондів, їх амортизація;
3. Ефективність відтворення та використання основних фондів
4. Поняття, структура та нормування оборотних фондів та фондів обігу, їх складові елементи.
5. Ефективність використання оборотного капіталу на підприємстві

Ключові поняття і терміни

Капітал підприємства, основні фонди, первісна вартість основних засобів, ліквідаційна вартість основних засобів, залишкова вартість основних засобів, оборотні фонди, фонди обігу, амортизація, фізичний знос, моральний знос, незавершене виробництво, готова продукція, дебіторська заборгованість, нормування оборотних засобів

Теми рефератів

1. Напрями інтенсифікації відтворення та шляхи підвищення ефективності використання основних засобів підприємства.
2. Сучасні проблеми амортизаційної політики держави й підприємств різних форм власності.
3. Необхідність і значення періодичної переоцінки основних фондів.
4. Тенденції розширеного відтворення основних фондів на підприємствах України.
5. Зарубіжний досвід обґрунтування методів амортизаційних відрахувань.
6. Необхідність і значення періодичної переоцінки та індексації основних засобів на підприємстві.
7. Резерви та шляхи підвищення ефективності використання основних засобів підприємства.

Літературні джерела

1. Економіка підприємства: Підручник / За заг. ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2004. – С. 48 – 128/
2. Мацибора В.І. Економіка підприємства: навч. посіб. для вузів / В.І.Мацибора, В.К.Збарський, Т.В.Мацибора. - К.: Каравела, 2008. - 312 с.
3. Ситник Й. С. Економіка підприємства: Конспект лекцій. – Львів: Видавництво ТзОВ «Тріада Плюс», 2006. – С. 31 – 58.
4. Тягунова Н. М. Підприємництво і бізнес-культура. Кредитномодульний курс : навч. посіб. / Н. М. Тягунова. – К. : Ліра-К, 2014. – 118 с
5. Причепка І.В. Економіка підприємства. Самостійна і індивідуальна робота студентів: навчальний посібник / І.В. Причепка., Л.П. Руда. – Вінниця : ВНТУ, 2014. – 144 с.

Тестові завдання

1. Основні засоби при зарахуванні на баланс підприємства в результаті їх придбання (будівництва) оцінюються:
 - а) за відновною вартістю;
 - б) за повною первісною вартістю;
 - в) за залишковою вартістю;
 - г) за повною відновною вартістю;
 - д) за змішаною вартістю.
2. Рівень використання основних виробничих фондів характеризують:
 - а) рентабельність, прибуток;
 - б) фондівіддача, фондомісткість;
 - в) фондоозброєність праці робітників;
 - г) коефіцієнт змінності оборотності;
 - д) продуктивність праці робітників.
3. Екстенсивне використання основних виробничих фондів характеризують:
 - а) фондомісткість, фондівіддача;
 - б) коефіцієнт оборотності, коефіцієнт ефективного використання обладнання;
 - в) фондоозброєність праці;
 - г) рентабельність виробництва;
 - д) прибуток підприємства.
4. До оборотних засобів підприємства належать:
 - а) паливо;
 - б) засоби малої автоматизації;
 - в) готова продукція, яка відвантажена споживачеві, але не оплачена;
 - г) кошти.
5. Покупні напівфабрикати як елемент оборотних засобів належать до:
 - а) незавершеного виробництва;
 - б) виробничих запасів;
 - в) готової продукції;
 - г) видатків майбутніх періодів.
6. За способом організації оборотні засоби підприємства поділяються на:
 - а) власні і залучені;
 - б) пасиви і активи;
 - в) нормовані та ненормовані;
 - г) оборотні фонди і фонди обігу
7. Коефіцієнт вибуття основних фондів – це:
 - а) відношення вартості основних фондів, що вибули, до середньорічної вартості всіх фондів;
 - б) відношення вартості основних фондів, що вибули, до вартості всіх фондів на кінець року;
 - в) відношення вартості основних фондів, що вибули, до вартості всіх основних виробничих фондів на початок року.
8. Фондовіддача – це відношення:
 - а) середньорічної вартості основних засобів до обсягу випуску продукції у вартісному вираженні;

- б) відношення обсягу випуску продукції до середньорічної вартості основних виробничих фондів;
 - в) річної суми прибутку до середньорічної вартості засобів.
9. Який із наведених показників характеризує інтенсивність оновлення основних фондів:
- а) коефіцієнт придатності;
 - б) коефіцієнт вибуття;
 - в) коефіцієнт оновлення.

Практичні завдання

1. Початкова вартість придбаного підприємством устаткування становить 288 тис. грн., термін його корисного використання — 8 років. Для нарахування амортизації був застосований метод прискореного зменшення залишкової вартості. Яка залишкова вартість устаткування після чотирьох років його експлуатації?

2. Підприємство придбало верстат за кордоном України. Вартість придбання (ціна) верстата становила 178 тис. грн., ввізного мита сплачено 18 тис. грн. На його транспортування та налагодження було витрачено ще 5 тис. грн. Нормативний строк використання був встановлений у 10 років. Підприємство розраховує одержати виручку у 11 тис. грн. від реалізації окремих деталей і вузлів верстата, здавши їх на металобрухт після завершення терміну експлуатації. Обчислити річну норму амортизаційних відрахувань.

3. Первісна вартість верстата становила 100 тис. грн. Згодом його було виведено з експлуатації і реалізовано як металобрухт за 10 тис. грн. Річна норма амортизації — 20 %. Якою була б норма амортизації, якби строк служби верстата був подовжений на 2 роки? Амортизація нараховувалася прямолінійним методом.

4. Середньорічна вартість основних засобів механічного цеху, розрахована за звітний рік, становила 550 тис. грн. Середня кількість працюючих — 100 осіб. Річний обсяг виробленої в цеху продукції — 500 тис. грн. Визначити фондвіддачу, фондомісткість і фондоозброєність праці у зазначеному цеху.

5. Визначити показники оборотності обігових коштів підприємства та їх умовне вивільнення за рахунок прискорення оборотності, якщо за запланованого випуску продукції у 185 тис. грн. і нормативу обігових коштів 100 тис. грн. фактичний випуск становив 192 тис. грн.

6. Визначити норматив обігових коштів у незавершеному виробництві, якщо за рік підприємство виготовить 3000 виробів собівартістю 420 грн. кожен. Тривалість виробничого циклу з виготовлення виробу становить 10 днів. На початку виробничого циклу на виготовлення кожного виробу витрачається 200 грн. У розрахунковому році 260 робочих днів.

7. Визначити коефіцієнт наростаючих витрат, який застосовується при нормуванні обігових коштів у незавершеному виробництві, якщо витрати першого дня виробничого циклу становлять 237 грн. за собівартістю виробу 472 грн.

Тема 3. Організація виробництва і забезпечення якості продукції

Питання для обговорення

1. Організаційні типи виробництва, їх характеристика.
2. Поняття і класифікація методів організації виробничого процесу
3. Поняття виробничого циклу, його структура.
4. Поняття якості продукції, необхідність та значення її підвищення.
5. Показники і методи оцінки якості продукції.
6. Стандартизація і сертифікація продукції.

Ключові поняття і терміни

Виробничий процес, принципи організації виробництва, тип виробництва, виробничий цикл, методи організації виробництва, послідовний вид руху, паралельний вид руху, змішаний вид руху, якість продукції, конкурентоспроможність продукції, стандарт якості, сертифікація.

Теми рефератів

1. Оптимізація виробничого циклу як один із засобів підвищення ефективності функціонування підприємства.
2. Методи поєднання виробничих операцій на підприємствах.
3. Удосконалення організації потокового та автоматизованого виробництва.
4. Удосконалення системи управління тривалістю виробничого циклу виготовлення виробів на вітчизняних підприємствах.
5. Система управління якістю продукції на промисловому підприємстві.
3. Стандартизація та сертифікація продукції на вітчизняних підприємствах.
4. Підвищення рівня якості та конкурентоспроможності продукції.
5. Стандартизація як інструмент підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції.

Літературні джерела

1. Бойчик І. М. Економіка підприємства: Навчальний посібник. – К.: Атіка, 2004. – С. 152 – 185.
2. Боженко Л.І. Управління якістю, основи стандартизації та сертифікації продукції: навч. посіб. / Л.І.Боженко, О.Й.Гурта. - Львів: Афіша, 2001. – С.19-123.
3. Економіка підприємства: Підручник / За заг. ред. С. Ф. Покропивного. – К.: КНЕУ, 2001. – С. 89 – 95, 345 – 368.
4. Причепка І.В. Економіка підприємства. Самостійна і індивідуальна робота студентів: навчальний посібник / І.В. Причепка., Л.П. Руда. – Вінниця : ВНТУ, 2014. – 144 с.

Тестові завдання

1. Виробничі процеси поділяються на основні, допоміжні та обслуговуючі за таким показником:
 - а) перебігом у часі;
 - б) обсягом вироблюваної продукції;
 - в) номенклатурою продукції, що виробляється;
 - г) функціональним призначенням.
2. Технологічні процеси, обсяг вироблюваної продукції в яких обчислюється в натуральних одиницях, називаються:
 - а) циклічними;
 - б) дискретними;
 - в) безперервними;
 - г) натуральними.
3. Від яких факторів залежить тривалість виробничого циклу:
 - а) кількості робочого часу, необхідного для отримання готового виробу;
 - б) тривалості нетехнологічних операцій;
 - в) тривалості перерв у виробничому процесі;
 - г) всіх вище перелічених.
4. Найкоротший шлях проходження виробу у межах виробничого процесу забезпечує принцип:
 - а) гнучкості;
 - б) прямої точності;
 - в) гомеостатичності;
 - г) ритмічності.
5. Паралельний вид руху предметів праці передбачає, що:
 - а) кожна операція починається тільки після закінчення попередньої обробки всієї партії;
 - б) здійснюється одночасне виконання усіх операцій на робочих місцях;
 - в) предмети праці рухаються складними маршрутами.
6. Одиничний тип виробництва характеризується наявністю:
 - а) незавершеного виробництва;
 - б) глибокою спеціалізацією робочих місць;
 - в) великого обсягу однорідної продукції;
 - г) неперервності.
7. Рівномірність випуску продукції забезпечується принципом:
 - а) прямої точності;
 - б) гнучкості;
 - в) ритмічності;
 - г) безперервності.
8. До принципів раціональної організації виробництва належать:
 - а) комплексність;
 - б) пропорційність;
 - в) безперервність;
 - г) ритмічність;
 - д) усі відповіді правильні.

9. Розподіл праці між окремими підрозділами підприємства та робочими місцями в процесі виробництва забезпечує принципи:

- а) безперервності;
- б) пропорційності;
- в) ритмічності;
- г) спеціалізації;
- д) кооперації.

Практичні завдання

1. Кількість деталей у партії – 15 шт. Вид руху деталей послідовний. Технологічний процес обробки деталей складається з шести операцій: $t_1 = 4$, $t_2 = 5$, $t_3 = 6$, $t_4 = 3$, $t_5 = 4$, $t_6 = 3$ (хв.). Кожна операція виконується на одному верстаті. Визначити, як зміниться тривалість обробки партії деталей, якщо послідовний вид руху змінити послідовно-паралельним. Примітка: якщо партія, що обробляється є досить маленькою, то транспортна партія складає 1 шт.
2. Партія деталей у 20 шт. обробляються при послідовно-паралельному виді руху. Технологічний процес обробки деталі складається з таких операцій: $t_1 = 3$, $t_2 = 9$, $t_3 = 4$, $t_4 = 10$, $t_5 = 7$, $t_6 = 4$ (хв.). Є можливість об'єднати п'яту та шосту операції в одну, п'яту, (без зміни тривалості кожної окремо). Визначити, як зміниться тривалість обробки партії деталей.
3. Партія деталей у 200 шт. обробляється при послідовно-паралельному виді руху. Технологічний процес обробки складається з семи операцій: $t_1 = 7$, $t_2 = 15$, $t_3 = 8$, $t_4 = 3$, $t_5 = 9$, $t_6 = 2$, $t_7 = 6$ (хв.). Внаслідок удосконалення технології тривалість першої операції можна зменшити на 2 хв., п'ятої – на 4 хв. Визначити, як зміниться тривалість обробки партії деталей.
4. Визначити тривалість технологічного циклу обробки 50 деталей при паралельному русі. Заготовки передаються з операції на операцію партіями із 6-ти шт. Технологічний процес обробки деталі складається з таких операцій : токарна – 15 хв.; фрезерна – 10 хв.; свердлильна – 4 хв.; шліфувальна – 18 хв.
5. Визначити тривалість технологічного циклу обробки партії деталей і побудувати графіки послідовного, паралельного і паралельно-послідовного виду руху. Розмір партії – 5 штук. Обробка деталей проводиться 4-ма операціями: токарна – 10 хв.; фрезерна – 5 хв.; шліфувальна – 8 хв.; різьбонакатна – 5 хв.

Тема 4. Виробнича програма та виробнича потужність підприємства

Питання для обговорення

1. Поняття , показники виробничої програми підприємства.
2. Виробнича потужність, фактори, які її визначають.
3. Види потужностей та їх розрахунок

Ключові поняття і терміни

Виробнича програма, техніко-технологічна база, розподіл праці, виробниче устаткування, технічний розвиток, модернізація, технічне озброєння, виробнича потужність, коефіцієнт використання потужності.

Теми рефератів

1. Техніко-технологічна база підприємства та тенденції її розвитку.
2. Оцінка технічного рівня підприємства та чинники його росту.
3. Проблеми технічного розвитку підприємства.
4. Економічне управління технічним розвитком підприємства.
Розробка та обґрунтування виробничої програми підприємства.
5. Виробничі потужності підприємства: оцінка ефективності використання та напрями її підвищення.
6. Оптимізація виробничої потужності підприємства.
7. Обґрунтування виробничої програми виробничою потужністю підрозділів підприємства

Літературні джерела

1. Кулішов В. В. Економіка підприємства: теорія і практика. – К.: Ніка- Центр, 2004. – С. 55 – 82, 351 – 378.
2. Кузьмін О.Є. Економіка інноваційного підприємства: навч. посіб. / О.Є.Кузьмін. - Львів: Вид-во НУ «Львівська політехніка», 2009. - 456 с.
5. Шваб Л. І. Економіка підприємства: Навчальний посібник для студ. вищ. навч. зал. – 2-е вид. – К.: Каравела, 2005. – С. 237 – 258.

Тестові завдання

- 1 Виробнича потужність підприємства характеризує:
 - а) максимально можливий обсяг випуску продукції заздалегідь визначеної номенклатури та якості за умови найбільш повного використання устаткування, площ, запровадження нових технологій та організації виробництва;
 - б) рівень продуктивності праці адміністративного персоналу;
 - в) розвиток соціальної сфери підприємства.
2. Одиниці виміру виробничої потужності підприємства залежать від:
 - а) рівня застосовуваних технологій;
 - б) рівня організації виробництва;

в) характеру виробництва та його галузевої підпорядкованості.

3. Проектна потужність підприємства – це:

а) потужність, що визначається під час проектування реконструкції діючого, або будівництва нового підприємства;

б) фактично досягнута потужність, що визначається періодично;

в) потужність для покриття так званих пікових навантажень.

4. Поточна потужність – це:

а) потужність, що визначається під час проектування реконструкції діючого, або будівництва нового підприємства;

б) фактично досягнута потужність, що визначається періодично;

в) потужність для покриття так званих пікових навантажень.

5. Резервна потужність – це:

а) потужність, що визначається під час проектування реконструкції діючого, або будівництва нового підприємства;

б) фактично досягнута потужність, що визначається періодично;

в) потужність для покриття так званих пікових навантажень.

Практичні завдання

1. У цеху машинобудівного заводу три групи верстатів: шліфувальні — 8 одиниць, стругальні — 15 одиниць, револьверні — 19 одиниць. Норма часу на обробку одиниці виробу в кожній групі верстатів відповідно: 0,8; 1,5 та 1,9 год. Визначити виробничу потужність цеху, якщо відомо, що режим роботи двозмінний, тривалість зміни — 8 год., регламентовані простої устаткування становлять 6% від режимного фонду часу, число робочих днів у році — 251.

2. Підприємство працює у дві зміни, тривалість зміни — 8 год., кількість верстатів на початок року — 500. З 1 квітня встановлено 30 верстатів, а 1 серпня вибуло 50 верстатів. Число робочих днів у році — 260, плановий процент простоїв на ремонт верстата — 5, продуктивність одного верстата — 21 м. тканини за годину, план випуску продукції — 12800 тис. м. Розрахувати виробничу потужність фабрики з випуску тканини та коефіцієнт її використання.

3. На початок планового року виробнича потужність цеху становить 1850 шт. виробів. З 1 серпня в результаті виконання будівельних та монтажних робіт вводиться в дію додаткова потужність на 2450 виробів, у результаті модернізації устаткування й удосконалення технологічних процесів у жовтні вводиться потужність ще на 550 виробів. З 1 серпня в результаті зняття з виробництва застарілого устаткування ліквідується потужність на 950 виробів. Визначити: вхідну, вихідну та середньорічну виробничу потужність. 6.

4. Виробнича потужність підприємства на початок планового року при заданій номенклатурі та структурі продукції становить 19,5 млн. грн. Протягом року планується приріст потужності за рахунок реконструкції на 1,8 млн. грн. з введенням 15 лютого і на 5 млн. грн. з 20 червня. Внаслідок зносу устаткування частка виробничих потужностей вибуває з 18 вересня на суму 1,5 млн. грн. та з 20 листопада — на суму 9 млн. грн.

Тема 5 Трудові ресурси підприємства

Питання для обговорення

1. Структура та показники чисельності персоналу на підприємстві.
2. Нормування витрат праці на підприємстві.
3. Суть, показники і методи вимірювання продуктивності праці на підприємстві
4. Сутність і функції заробітної плати.
5. Основні принципи і задачі організації оплати праці на підприємстві.
6. Характеристика форм і систем оплати праці.
7. Основні елементи тарифної системи оплати праці.

Ключові поняття і терміни

Трудові ресурси, трудовий колектив, кадри, персонал, виробничий персонал, чисельність, середньооблікова чисельність, продуктивність праці, виробіток, трудомісткість, фактори підвищення продуктивності праці, оплата праці, заробітна плата, тарифна система оплати праці, форми оплати праці

Теми рефератів

1. Напрями вдосконалення системи стимулювання персоналу.
2. Шляхи підвищення продуктивності праці на підприємствах.
3. Тенденції динаміки структури персоналу в окремих галузях і сферах діяльності.
4. Резерви підвищення продуктивності праці та шляхи її використання на сучасному підприємстві.
5. Вибір форм і систем оплати праці на підприємствах різних форм господарювання.

Літературні джерела

1. Шваб Л. І. Економіка підприємства: Навчальний посібник для студ. вищ. навч. зал. – 2-е вид. – К.: Каравела, 2005. – С. 79 – 108, 388 – 424.
2. Господарський кодекс України. (ред. від 12.08.2015 р.). - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
3. Гетьман О.О. Економіка підприємства: навч. посіб. /О.О.Гетьман, В.М.Шаповал. - К.: ЦУЛ, 2010. - 488 с.
4. Причепя І.В. Економіка підприємства. Самостійна і індивідуальна робота студентів: навчальний посібник / І.В. Причепя., Л.П. Руда. – Вінниця : ВНТУ, 2014. – 144 с.

Тестові завдання

1. Яке з наведених тверджень є вірним?

- а) явочна чисельність персоналу дорівнює списковій;
- б) явочна чисельність персоналу менша, ніж спискова;
- в) явочна чисельність персоналу більша, ніж спискова;
- г) вірними можна вважати всі наведені твердження залежно від ситуації.

2. До якої категорії робітників (керівники, спеціалісти, службовці, робітники) відносяться:

- а) головний бухгалтер;
- б) старший економіст;
- в) начальник відділу економічного аналізу;
- г) секретар-референт;
- д) заступник головного механіка;
- е) майстер виробничої дільниці;
- є) юрист;

3. До промислово-виробничого персоналу належать:

- а) керівники;
- б) спеціалісти;
- в) працівники медпункту заводу;
- г) службовці;
- д) робітники;
- е) вихователі гуртожитку заводу.

4. До категорії службовців належать:

- а) обліковці;
- б) діловоди;
- в) кур'єри;
- г) креслярі;
- д) стенографісти;
- е) гардеробники;
- є) бухгалтери;
- ж) соціологи.

5. До категорій спеціалістів належать:

- а) начальники цехів;
- б) майстри дільниць;
- в) інженери;

6. Рівень продуктивності праці характеризують:

- а) фондвіддача і фондомісткість;
- б) виробіток на одного працюючого;
- в) трудомісткість продукції;
- г) фондоозброєність праці;

10. Продуктивність праці вимірюється показниками:

- а) натуральними;
- б) вартісними;
- в) трудовими;
- г) трудовими, натуральними, вартісними.

Практичні завдання

1. У квітні виробнича фірма налічувала у своєму складі 50 осіб персоналу. У травні її чисельність становила 53 особи, у червні – 58 осіб. Якою була середньооблікова чисельність персоналу фірми у другому кварталі?
2. Дільниця інструментального цеху налічує 120 верстатів, що потребують обслуговування. Режим роботи дільниці – двозмінний, норма обслуговування – 4 верстати на одного налагоджувальника. Номінальний час роботи одного робітника становить 280 днів на рік, а його фактичний час – 260 днів на рік. Визначити, яка кількість налагоджувальників потрібна виробничій дільниці для обслуговування цих верстатів.
3. Річний обсяг виробництва продукції на підприємстві становить 920 тис. штук. Трудомісткість виготовлення одного виробу становить 0,5 нормо-год. Підприємство працює в одну зміну, тривалість якої 8 год. У році 260 робочих днів. Непродуктивний час на виробництві становить у середньому 8 % щозміни. Очікуване виконання норми виробітку – 103 %. Визначити, яка кількість робітників потрібна підприємству для виконання річного виробничого завдання.
4. Ливарний цех підприємства працює у 2 зміни, в розрахунковому місяці 24 робочі дні. На обслуговуванні в ньому перебуває 70 ливарних машин. Очікувані невиходи на роботу – 11 %. Визначити, яка кількість обслуговуючих робітників потрібна ливарному цеху для забезпечення його нормальної роботи, якщо норма обслуговування становить 7 машин на одного робітника.
5. Річна програма виробничої ділянки складає 3250 комплектів деталей. Час на обробку комплекту: з токарних робіт – 11,4 год., з фрезерних – 7,8 год., і з стругальних – 3,8 год. Запланований відсоток виконання на ділянці – 114 %. Невиходи плануються у розмірі 12 % від номінального фонду часу за рік (254 робочих дні). Визначити кількість робітників за фахом.
6. Визначити чисельність основних і допоміжних робітників, якщо річний випуск виробів заводу становить: машина —МАІІ – 3 200 шт. із нормою часу на виріб – 510 нормо-год., машина —МБІІ – 135 шт. із нормою часу на виріб – 710 нормо-год. Норми робітники перевиконують на 20 %. Невиходи на роботу плануються у розмірі 10 %. Робочих днів – 258, тривалість робочої зміни – 8,5 год. Чисельність допоміжних робітників – 38 % від чисельності основних робітників.
7. У звітному році підприємство виробило продукції на суму 1900 тис. грн. за середньої кількості працюючих 297 чол. У наступному році планується збільшити обсяг виробництва продукції на 10 % одночасно зі зменшенням кількості працюючих на 5 %. Визначити, на скільки відсотків та в який бік зміниться при цьому продуктивність праці кожного працюючого.

Тема 6. Витрати на виробництво та реалізацію продукції

Питання для обговорення

1. Загальна характеристика витрат та їх класифікація.
2. Собівартість продукції (послуг) та її склад.
3. Кошторис виробництва, його зміст, призначення і порядок розробки.
4. Калькулювання собівартості продукції.
5. Ціни на продукцію

Ключові поняття і терміни

Собівартість продукції, кошторис виробництва, витрати на заробітну плату, калькулювання собівартості, гуртова ціна, роздрібна ціна, торгова націнка.

Теми рефератів

1. Проблеми державного захисту малого бізнесу.
2. Вплив податкового законодавства на підприємницьку діяльність України.
3. Шляхи вдосконалення управління підприємством за сучасних умов господарювання.
4. Ринкове середовище господарювання підприємств.
5. Активізація підприємницької діяльності в Україні.
6. Тенденції та проблеми розвитку малих підприємств в Україні.

Літературні джерела

1. Економіка підприємства: Підручник / За заг. ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2004. – С. 175-222.
2. Ситник Й. С. Економіка підприємства: Конспект лекцій. – Львів: Видавництво ТзОВ «Тріада Плюс», 2006. – С. 88 – 118.
3. Длігач А. О. Маркетингова цінова політика: світовий досвід, вітчизняна практика: навч. посіб. / А. О. Длігач. - К. : ВД «Професіонал», 2005. – С.119-278.
4. Причепя І.В. Економіка підприємства. Самостійна і індивідуальна робота студентів: навчальний посібник / І.В. Причепя., Л.П. Руда. – Вінниця : ВНТУ, 2014. – 144 с.

Тестові завдання

1. Первинною ланкою у структурі національної економіки є:
 - а) сукупність юридичних осіб;
 - б) підприємство;
 - в) сукупність індивідуумів.
2. Ринкові умови господарювання підприємства не передбачають:
 - а) конкуренцію;
 - б) централізоване планування;
 - в) наявність приватної власності;

3. Виробнича собівартість продукції містить:

- а) усі витрати підприємства на виробництво продукції;
- б) усі витрати підприємства на виробництво і реалізацію продукції;
- в) усі витрати, пов'язані з виробництвом продукції і загальновиробничі витрати.

4. До витрат виробництва підприємства включають:

- а) витрати на сировину, матеріали, оплату праці робітників, податок на додану вартість;
- б) витрат на сировину, матеріали, оплату праці робітників, податок на додану вартість, податок з прибутку;
- в) витрати на сировину, матеріали, оплату праці робітників, витрати на охорону праці, техніку безпеки, охорону навколишнього середовища.

5. Змінні витрати – це:

- а) витрати, які можуть бути безпосередньо віднесені на конкретний вид продукції;
- б) витрати, загальна сума яких за певний час залежить від обсягу виробленої продукції;
- в) витрати, розмір яких на одиницю продукції змінюється.

6. Які з наведених нижче витрат належать до умовно-постійних:

- а) обслуговування кредитів;
- б) амортизаційні відрахування;
- в) транспортні витрати;
- г) жодні з наведених.

7. Виробнича собівартість включає:

- а) всі витрати підприємства на виробництво продукції плюс витрати на її реалізацію;
- б) прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці, інші прямі витрати, загальновиробничі прямі витрати;
- в) прямі та непрямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці.

8. Які із перелічених витрат відносяться до змінних витрат:

- а) заробітна плата управлінського персоналу;
- б) амортизаційні відрахування;
- в) вартість матеріалів і напівфабрикатів.

8. Грошове відображення витрат виробничих факторів, необхідних для здійснення підприємством своєї виробничої діяльності являють собою:

- а) фінансові ресурси;
- б) поточні витрати;
- в) інвестиційні ресурси

Практичні завдання

1. Підприємство планує у наступному році виробити основної продукції, призначеної для реалізації, на суму 578 тис. грн, напівфабрикатів на суму 48 тис. грн, з них 58% – для власних потреб, решту – для реалізації іншим підприємствам; а також надати платних послуг промислового характеру на

суму 79 тис. грн. Залишки незавершеного виробництва на кінець року мають зменшитися на 14 тис. грн. Обчислити величину товарної та валової продукції підприємства, очікувану в наступному році.

2. У звітному році виручка підприємства від реалізації основної продукції становила 821 тис. грн, у т. ч. ПДВ. При цьому на 1 грн витрат припадало 0,4 грн прибутку. Визначити собівартість реалізованої продукції та рівень її рентабельності. ПДВ = 20%.

3. Підприємство реалізовує вироблену продукцію за ціною 2570 грн за одиницю (без ПДВ). Загальна сума постійних витрат у 1-му кварталі становила 920 тис. грн при питомих змінних витратах 500 грн. У 2-му кварталі за рахунок зростання цін на деякі види матеріалів питомі змінні витрати мають зрости на 7%. Визначити, якою буде критична точка виробництва продукції для умов 2-го кварталу і на скільки відсотків вона зміниться порівняно з 1-м кварталом.

5. Підприємство за звітний рік виробило продукції, призначеної для реалізації, на суму 950 тис. грн, напівфабрикатів – на суму 77 тис. грн, в тому числі 80% для власного виробництва, решту реалізувало замовникам. Залишки готової продукції на складах підприємства на початок року становили 45 тис. грн, а на кінець року – 22 тис. грн. Визначити товарну і реалізовану продукцію підприємства за звітний рік.

6. За рік підприємство реалізувало 5400 одиниць дрібної побутової техніки. Виробнича собівартість одного виробу 220 грн. Чиста річна виручка (дохід) від реалізації цієї продукції становила 628 тис. грн. Визначити рентабельність цього виду продукції за виробничою собівартістю

7. Підприємство виробляє технологічні машини для хімічних заводів. Виробнича собівартість однієї машини становить 17,5 тис. грн. Комерційні витрати за рік дорівнюють 4200 тис. грн. Рентабельність машини (за повною собівартістю) планується на рівні 20%. Річний план виробництва та реалізації машин становить 1800 шт. Визначити величину прибутку, закладеного в ціну, та оптову ціну виробника машини (без ПДВ).

8. У звітному році собівартість товарної продукції підприємства становила 270 тис. грн, що визначило витрати на 1 грн товарної продукції на рівні 0,9 грн. У наступному році витрати на 1 грн товарної продукції плануються на рівні 0,84 грн. Обсяг товарної продукції має зрости на 5%. Визначити очікувану собівартість товарної продукції на наступний рік.

9. Підприємство виробляє продукцію за ціною 830 грн за кожну одиницю (без ПДВ). Питомі змінні витрати становлять 380 грн. Загальна сума постійних витрат – 625 тис. грн. У наступному році планується зростання ціни виготовлюваної продукції на 8%. Визначити, на скільки відсотків та в який бік зміниться величина критичної точки виробництва.

Тема 7. Інноваційні та інвестиційні процеси на підприємстві

Питання для обговорення

1. Поняття та склад інвестицій, їх класифікація.
2. Поняття чистих та валових капітальних вкладень.
3. Суть інвестиційної діяльності підприємства та її ефективність.
4. Поняття та види інновацій, їх характеристика

Ключові поняття і терміни

Інвестиції, інвестиційна діяльність, капіталовкладення, інвестор, реальні інвестиції, фінансові інвестиції, інновації, інноваційний процес, життєвий цикл інновації, державна інноваційна політика.

Теми рефератів

1. Інвестиції як інструмент економічного зростання.
2. Іноземні інвестиції на вітчизняних підприємствах.
3. Капітальні інвестиції: поняття, види, форми здійснення.
4. Інновації як визначальний фактор економічного зростання промислових підприємств.
5. Інновації як об'єкт інвестиційної діяльності.
6. Інвестиційна стратегія компанії.
7. Дійсна ціна капіталу для інвестиційних проектів.
8. Державна підтримка інноваційної діяльності.
9. Зарубіжний досвід державного регулювання інноваційної діяльності.
10. Державна інноваційна політика України, її завдання.
11. Соціальні результати інноваційної діяльності.

Літературні джерела

1. Економіка підприємства / За заг. ред. С. Ф. Покропивного. Вид 2-е, перероб. та доопр. – К.: КНЕУ, 2002. – С. 122 – 175.
2. Петухова О. М. Інвестування : навч. посіб. / О. М. Петухова. – К. : Цул, 2014. – 336 с.
3. Доберчак Н. І. Економіка виробництва : навч. посіб. / Н. І. Доберчак. – К. : Ліра-К, 2015. – 258 с.
4. Причепка І.В. Економіка підприємства. Самостійна і індивідуальна робота студентів: навчальний посібник / І.В. Причепка., Л.П. Руда. – Вінниця : ВНТУ, 2014. – 144 с.

Тестові завдання

1. Інвестиції – це:

- а) періодично здійснювані довгострокові витрати капіталу на відтворення основних фондів та об'єктів соціальної інфраструктури;

б) довгострокові вкладення капіталу у підприємницьку діяльність з метою отримання певного доходу (прибутку);

в) поточні вкладення капіталу у підприємницьку діяльність.

Капітальні вкладення-це вкладення:

1) у будівлі;

2) устаткування;

3) нематеріальні активи;

4) робочу силу;

5) винаходи й патенти.

4. За джерелами фінансування інвестиції поділяються на такі групи:

1) власні;

2) позичкові;

3) залучені;

4) іноземні.

5. До інновацій не відноситься:

а) Створення нової техніки, нових технологічних процесів

б) Впровадження продукції з новими властивостями.

в) Капітальний ремонт високотехнологічного устаткування.

г) Використання нової сировини.

д) Зміни в організації виробництва і його матеріально-технічного забезпечення.

е) Поява нових ринків збуту.

5. Основними властивостями інновації є:

а) науково-технічна новизна;

б) виробнича застосовність;

в) наявність ліцензії або патенту;

г) постійна присутність високого рівня ризику;

д) комерційна реалізованість.

6. Інноваційні процеси, результатом яких є нові вироби, технології їх виготовлення, засоби виробництва, називаються:

а) економічними;

б) технічними;

в) організаційними.

7. До основних напрямів науково-технічного прогресу у промисловості не належать:

а) комплексна механізація та автоматизація;

б) комп'ютеризація;

в) хімізація.

8. Найбільший за наслідками безпосередній вплив на результативність (ефективність) діяльності підприємства чинять:

а) організаційні та економічні нововведення;

б) технічні та організаційні нововведення; в) соціальні та юридичні нововведення

Практичні завдання

1. Необхідно визначити ступінь ризику інвестиційного проекту. Запланований інвестиційний процес характеризується такими даними. Інвестиційний проект буде здійснюватися протягом 3 років. Розмір стартових інвестицій відомий точно і складає 2 млн грн. Ставка дисконтування в плановому періоді може коливатися в межах від 20% до 28% річних. Чистий грошовий потік планується в діапазоні 0 до 3 млн грн. Залишкова (ліквідаційна) вартість проекту дорівнює нулю.
2. Проаналізуйте рівень прибутковості фірми, якщо загальний обсяг інвестицій у фірму склав 2,3 млн грн; сума одержаного за рік прибутку 430 тис. грн, в тому числі нараховано податку в сумі 119 тис. грн. Сума активів фірми 2,65 млн грн. Процент за державними облігаціями – 11%, а процентна ставка за довгостроковими кредитами – 22%.
3. На підприємстві розглядається питання щодо доцільності інвестування коштів в започаткування виробництва нової продукції. Для виробничих цілей необхідно придбати нову технологічну лінію, яка за різних режимів роботи може забезпечити виготовлення продукції від 22100 до 27400 одиниць. Вагомими факторами впливу на інвестиційний проект слід вважати майбутню ціну на продукцію, обсяги її виробництва та витрати на заробітну плату працівникам підприємства, безпосередньо зайнятим її виготовленням. Зміни кожного фактора можуть відбуватися як в позитивному, так і в негативному для підприємства напрямку.
3. Визначте оптимальний розмір потужності цеху, для будівництва якого запропоновано три варіанти. Відповідно до першого варіанта проектна потужність складає 30 тис. одиниць, відповідно до другого – 80 тис. одиниць, відповідно до третього – 230 тис. одиниць продукції. Питомі капіталовкладення за першим варіантом складають 800 грн за одиницю, за другим варіантом – 720 грн. за одиницю, за третім варіантом – 850 грн за одиницю. Плановий прибуток від продажу одиниці продукції складає: відповідно до першого варіанта – 220 грн, другого варіанта – 200 грн, третього варіанта – 80 грн.
4. На підприємстві з 15 березня планового року токарні верстати замінюються токарними верстатами з числовим програмним управлінням, на це виділяються кошти в розмірі капіталовкладень на суму 356 тис грн. Річна програма виготовлення виробів – 219 одиниць, випуск здійснюється рівномірно щомісяця. Витрати на виробництво одного виробу до заміни верстатів складала 178 грн, після заміни вони складатимуть 122 грн. Визначте умовну економію на рік, економію до кінця року з моменту здійснення інвестиційного проекту, період окупності капітальних вкладень та коефіцієнт їх ефективності. 5.

Тема 8. Фінансово-економічні результати та ефективність

Питання для обговорення

1. Сутність, основні завдання та методи організації фінансової діяльності підприємства.
2. Поняття доходу та прибутку підприємства.
3. Оцінка прибутковості підприємства

Ключові поняття і терміни

Чистий прибуток, дохід підприємства, рентабельність, ефективність діяльності, прибуток до оподаткування, адміністративні витрати, витрати на збут, операційні витрати, дивіденди, фонд нагромадження, фонд споживання

Теми рефератів

1. Економічна сутність і види прибутку підприємства, його розрахунок і використання.
3. Загальноприйнята практика використання прибутку підприємства.
4. Динаміка рівня прибутковості підприємств різних видів економічної діяльності в Україні.
5. Державна політика оподаткування прибутковості підприємств.
6. Діагностика фінансово-економічного стану підприємства.
3. Суть і основні завдання фінансової діяльності підприємств.
4. Методичні підходи до оцінювання фінансово-економічного стану підприємства.
5. Зміст і форми фінансової діяльності підприємства (організації).
6. Джерела формування прибутку та методи його обчислення.
7. Рентабельність як відносний показник ефективності діяльності підприємства.
8. Рентабельність діяльності підприємства, її різновид і методи обчислення.

Літературні джерела

1. Єгорова І. Г. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств : навч. посіб. / І. Г. Єгорова. – К. : Ліра-К, 2014. – 336 с.
2. Захарченко В. І. Економіка підприємства : навч. посіб. / В. І. Захарченко. – К. : Ліра-К, 2014. – 300 с.
3. Кривов'язюк І. В. Економічна діагностика : навч. посіб. / І. В. Кривов'язюк. – К. : Ліра-К, 2013. – 450 с.
4. Причепя І.В. Економіка підприємства. Самостійна і індивідуальна робота студентів: навчальний посібник / І.В. Причепя., Л.П. Руда. – Вінниця : ВНТУ, 2014. – 144 с.

Тестові завдання

1. Прибуток — це ...

- а) виручка від підприємницької діяльності за вирахуванням матеріальних і прирівняних до них витрат;
- б) частина виручки, що залишається після відшкодування усіх витрат на виробничу і комерційну діяльність;
- в) виручка від підприємницької діяльності;
- г) дохід підприємства.

2. Основною умовою одержання підприємством певної суми прибутку є...

- а) перевищення доходів над витратами;
- б) здійснення господарської діяльності в певному обсязі;
- в) задоволення попиту.

3. Рентабельність – це:

- а) абсолютний показник ефективності виробництва;
- б) відносний показник ефективності діяльності підприємства;
- в) відношення валових витрат на виробництво продукції до обсягу реалізації.

4. Рентабельність окремих видів продукції обчислюється як:

- а) відношення ціни виробу до прибутку;
- б) відношення прибутку до виробничих фондів;
- в) відношення прибутку від реалізації виробу до собівартості.

5. Рентабельність виробничих фондів підприємства визначається як:

- а) відношення валового прибутку до величини сукупних активів;
- б) відношення загальної суми прибутку підприємства за усіма видами діяльності до оподаткування до середньорічної вартості основних виробничих фондів та оборотних коштів;
- в) відношення чистого прибутку до власного капіталу підприємства

6. Що мають на увазі під ліквідністю підприємства?

- а) підприємство знаходиться у стані банкрутства, швидкої ліквідації;
- б) спроможність підприємства оперативно перетворити свої активи у сплачені засоби для оплати поточних зобов'язань;
- в) спроможність підприємства перетворити свої активи у платіжні засоби для ліквідації заборгованості з заробітної плати та довготермінових зобов'язань.

7. Коефіцієнт термінової ліквідності – це відношення:

- а) оборотних активів високої ліквідності до поточних зобов'язань;
- б) чистого прибутку до власного капіталу;
- в) валового прибутку до загальної суми боргових зобов'язань.

8. Що характеризує показник заборгованості підприємства?:

- а) знаходження підприємства у стані підвищеного фінансового ризику;
- б) неспроможність підприємства покрити свої боргові зобов'язання перед кредиторами;
- в) ступінь покриття активів підприємства за рахунок боргів.

Практичні завдання

1. На основі вихідних даних обчислити обсяг реалізованої продукції, її собівартість і суму прибутку. Залишок готової продукції на складі, товарів відвантажених, але не оплачених, і товарів на зберіганні у покупців на початок року склав 950 тис. грн., по собівартості – 810 тис. грн. Випуск товарної продукції в плановому періоді 28 480 тис. грн., по собівартості – 21 460 тис. грн. Залишок готової продукції на складі і товарів відвантажених, але не оплачених на кінець року, – 823 тис. грн, по собівартості – 690 тис. грн..

2. Від реалізації продукції підсобного сільського господарства підприємства планується одержати 180 тис. грн, прибутку від реалізації виробів широкого вжитку із відходів виробництва – 50 тис. грн. У плановому році буде сплачено у Держбюджет податку на суму 85 тис. грн, а також погашено проценти за кредит в сумі 45 тис. грн. Визначити суму прибутку від реалізації продукції, балансового прибутку, а також того, що підлягає розподілу на підприємстві.

3. Підприємство спеціалізується на виробництві виробів А. Визначити рівень рентабельності виробу і показники рентабельності виробництва, якщо план випуску готових виробів 6900 шт., повна собівартість виробу – 87 грн, гуртова ціна – 118 грн, середньорічна вартість виробничих фондів – 1750 тис. грн. Прибуток підприємства оподатковується за ставкою 18%.

4. Встановити величину фонду споживання підприємства за такими даними: - підприємством одержаний прибуток від реалізації продукції в сумі 327 тис. грн; - продано основних фондів, що не були задіяні у виробництві, на суму 30 тис. грн; - сплачено штрафів іншим підприємствам за порушення термінів поставок продукції в сумі 5,6 тис. грн; - сплачено податок за податковою ставкою 18%; - сплачено проценти за банківський кредит в сумі 4,7 тис. грн; - фонд нагромадження підприємства становить 49,5 тис. грн.

5. Проаналізуйте рівень прибутковості фірми, якщо загальний обсяг інвестицій у фірму склав 2,2 млн грн; сума одержаного за рік прибутку 420 тис. грн, в тому числі нараховано податку в сумі 80 тис. грн. Сума активів фірми 1,93 млн грн. Процент за державними облігаціями – 11%, а процентна ставка за довгостроковими кредитами – 22%.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання практичних завдань з дисципліни «Економіка і організація
виробництва»
для студентів спеціальності 6.050502(6.050503, 6.050504)

Укладачі: Лілія Петрівна Руда

Оригінал-макет підготовлено укладачем

Навчально-методичний відділ ВНТУ
Свідоцтво Держкомінформу України
серія ДК № 746 від 25.01.2001
21021, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95, ВНТУ

Підписано до друку
Формат 29,7x42 $\frac{1}{4}$
Друк різнографічний
Тираж прим.
Зам. №

Гарнітура Times New Roman
Папір офсетний
Ум. друк. арк.

Віддруковано в комп'ютерному інформаційно-видавничому центрі
Вінницького національного технічного університету
Свідоцтво Держкомінформу України
серія ДК № 746 від 25.01.2001
21021, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95, ВНТУ